

ခုတ်အဲပ်ယူင်-ကညီဒီကလုင်စာဖိုင်ကရၢ
လီၢ်ခၢင်သးဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်
ကီၢ်သူလုၤ
www.knuhq.org

ခုတ်အဲပ်ယူင်-ကညီဒီကလုင်စာဖိုင်ကရၢ, အလံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်ဖဲ
ကညီသးမ့ၢ်ခိၣ်အမ့ၢ်နံၤပွဲၤထီၣ် (၇၁)နံၣ် အနံၤ

မ့ၢ်နံၤ - လါယုၤလံ (၅) သီ ၂၀၂၀ နံၣ်

တနံၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ် ကညီဒီကလုင်သးမ့ၢ်ခိၣ်အမ့ၢ်နံၤ ပွဲၤထီၣ် (၇၁)နံၣ် အနံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲကညီသးမ့ၢ်ခိၣ်အမ့ၢ်နံၤအံၤ, ပပွၤအဲၣ်ကလုင်တၢ်ခၢ်တၢ်ဖိ, သးခိၣ်သးန့ၢ်, သးမ့ၢ်သံၣ်ဘိ, သိၣ်ဒုမုၣ်ခွါကိးကယုၢ်ဒီးပပွၤကလုင်ကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢာ် ကပွဲၤဒီးတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, တၢ်သ့ၣ်ဖဲသးညီ, မၤန့ၢ်အိၣ်ကဲ ကိးဒဲ နီၢ်ကဒဲးန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ် ကညီဒီကလုင်သးမ့ၢ်ခိၣ် အတၢ်မ့ၢ်လၢ်ကွၢ်စိ မ့ၢ်ဒိသိး ကဒိသဒါဝဲ ကညီဒီ ကလုင်စာဖိုင်ကရၢ အထံၣ်ကီၢ်သဲးအတၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်, ကဒိသဒါကညီကလုင်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် အသး သမ့, အတၢ်စုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ်အဂီၢ်ဒီး ကဆိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ် တၢ်မၤလၢပွဲၤကညီဒီကလုင်စာဖိုင်ကရၢ အထံၣ်ကီၢ် သဲး အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ကညီစုကဝဲၤ တၢ်ဒုးတၢ်ဆၢစးထီၣ်သီအဆၢကတီၢ် ကညီပွၤစိစု ကဝဲၤ လၢကဒိသဒါက့ၤ ကညီဒီတကလုင်အဂီၢ် အိၣ်ဝဲအါဖု, အါကရၢ ဒ်အမ့ၢ် KNDO ဒီး ကညီစိစုကဝဲၤ သးကျိၤကလုင်ကလုင်န့ၣ်လီၤ. ဖဲ (၁၉၄၉)နံၣ် လါယုၤ (၁၄)သီအနံၤ ဖဲတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်သူလုၤ ပခိၣ်အဆၢကတီၢ် တကတီၢ်ပီ ကညီသး, ပၤကီၢ်, ကညီစိစုကဝဲၤလၢအဘၣ်သးဒီး သးဝဲကျိၤအကလုင် ကလုင် ခဲလၢာ်ခဲဆ့န့ၣ် တၢ်ကရၢကရိဒုးကဲထီၣ်က့ၤအိၣ်ဆူၣ် ကီၢ်သူလုၤသးမ့ၢ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲ ၁၉၅၆ နံၣ် ဒီကလုင်ဒီကရဲး လၢဘၣ်တၢ်မၤအိၣ်ဖဲ မိကီၢ် (ဆိထံးကီၢ်ဆၢ) ဖဲ လါယုၤ (၂၆)သီန့ၣ် တၢ်ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢၤ တၢ်ဒုးအကျဲကပူၤ ယုၢ်ဒီးတၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ် ကီၢ်သူလုၤ သးမ့ၢ်တၢ်ကရၢကရိအက့ၢ် အဂီၤ (စစၤရေးလမ်းစဉ်နှင့် တပ်မတော်ဖွဲ့စည်းပုံ) န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်နံၤလၢတၢ်ပာ်ဂၢ်ပာ်ကျၢၤ တၢ်ဒုးသးအကျဲ ကပူၤဒီး သးမ့ၢ်ခိၣ်အတၢ်ကရၢကရိ ဖဲ လါယုၤလံ (၅)သီအနံၤအံၤ ဘၣ်တၢ်တူၢ်လိာ်အိၣ်အမ့ၢ် ကီၢ်သူလုၤသး မ့ၢ်ခိၣ်အမ့ၢ်နံၤ ဒီးဘၣ်တၢ်ပာ်ခိၣ်မၤလၢကပီအိၣ် တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. မံၤ ကီၢ်သူလုၤ သးမ့ၢ်ခိၣ်အံၤ လၢခံကတၢ် တၢ်ပာ်ပနီၣ်ကိးဆိတလဲက့ၤအိၣ်ဆူၣ် “ ကညီဒီကလုင်တၢ်ထုၣ်ဖျဲးသးမ့ၢ်ခိၣ် ” န့ၣ်လီၤ.

ကညီကလုင်တၢ်ပာ်ဆၢ အတၢ်ပညိၣ်ကွၢ်စိအိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ကလုင်တၢ်သဘျ့, ကလုင်တၢ်ထဲသိးတုၤ သိး ဒီးတၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၤလီၤက့ၤပဘျၣ်ပတီၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ပီ ထံကီၢ်အံၤ ဒ်အမ့ၢ်ထံကီၢ်တဘျၣ်လၢ ကလုင်ဒ့ၣ် အါဒ့ၣ် အိၣ်ဆိးဒီး ပၤန့ၢ်သါသကိးယုၢ်အိၣ်အသိး တၢ်ကဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်အမ့ၢ် ကလုင်ဒ့ၣ်တဖၣ် အကီၢ်စာဖိုင်, ကီၢ်စာဖိုင်တံၢ်နီၢ် လၢကလုင်ဒ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်မူသကိး လၢအအိၣ်ဒီးတၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယာ်, တၢ်စံၣ်ညိၣ်ပၤလီၤသးခွဲးယာ်တဖၣ် လၢဒံၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ်အဂီၢ်ထံးသန့အဖိခိၣ်န့ၣ် ကမ့ၢ်ဝဲတၢ်သ့ၣ်ထီၣ် ထံလီၢ် ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ် ဒီးထံကီၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ်နီၢ်နီၢ် န့ၣ်လီၤ.

ထံရှုကီၢ်သးတၢ်အတီၢ်တၢ်တြၢ် မ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ထံရှုကီၢ်သးအတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲတသ့စ့ၢ် ကိးဘၣ်အသိး, ထံရှုကီၢ်သးအတၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤမ့ၢ်တအိၣ်ဘၣ်န့ၣ် ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤအတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်စ့ၢ်ကိး အိၣ် ထီၣ်ဝဲတသ့ဘၣ်, ထံကီၢ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်မ့ၢ်တအိၣ် ထံကီၢ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အိၣ်ထီၣ်ဝဲတန့ၢ်ဘၣ်. ပှၤတဂၤ လၢလၢလၢ အသးအိၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်လၢထံကီၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢအစံာ်အကျၢၤ မ့ၢ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ် မ့ၢ်တကျဲး စး သ့ၣ်ထီၣ် ဝဲ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ် လၢအဂၢၢ်အကျၢၤဘၣ်န့ၣ် အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပှၤအိၣ်ထီၣ်ဝဲတသ့လၢတက့ၤဘၣ်.

တၢ်ဟံးသးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢ ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ် မိၣ်န့ၢ်သးလီၤဝဲဒၣ်အသိး ကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ် ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုး တၢ်ယၤဒီး ကီၢ်ပဒိၣ် တကရၢဘၣ်တကရၢ ဒီးကတီၢ်အံၤ တုၤထီၣ်ဘးဝဲဒၣ်ဆူ တၢ်ကဆိကတီၢ်တၢ်ဒုး လၢကီၢ် ဒီတဘျီတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်သး အလံာ်ပံးယုာ် အပတီၢ် ဒီးဂဲၤလိာ်သကိးဝဲဒၣ်လၢ ထံရှုကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ် စံးကတီၢ်အကျဲးန့ၣ်လီၤ ကီၢ်ပဒိၣ် ဃုာ်ဒီးကလုာ်ဒုၣ်ဖိၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ် ဆိကတီၢ်တၢ်ဒုးဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ် ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ်ထံရှုကီၢ်သးတၢ်မၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ, တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲးတမံၤလၢ အဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မ့ၢ်လၢ လၢကလုာ်ဒုၣ်ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိလၢကီၢ်ဒီတဘျီအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်န့ၣ်သက့ဒ်န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်, ဒီဖျိတၢ်လဲၤခိဖျိတဖၣ်အဖိခိၣ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကညီကလုာ်ဒီး ကလုာ် ဒုၣ်တဖၣ် ကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ကူၣ်သ့သးဆး, တၢ်ပလီၢ်ပဒိၣ်လၢ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အတၢ် လဲၤကျဲးတၢ်ဖဲတၢ်မၤအပူၤတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးဖဲပအိၣ်လၢစုကဝဲၤတၢ်ဒုးပၢၢ်ဆၢအတၢ်ဂဲၤလိာ်အဆၢကတီၢ်အသိး ထံရှုကီၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်စံးကတီၢ် အတၢ်ဂဲၤလိာ်အဆၢကတီၢ်အံၤ ပကဘၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ပၢၢ်ဆၢအသးသ့ဒုၣ် ထီဘီဒီး ဃုထံၣ်န့ၢ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအပူၤ ဒီးဂဲၤလိာ်မၤန့ၢ်တၢ်လၢ ပမိၣ်န့ၢ်သးလီၤအီၤန့ၣ်လီၤ.

တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ထံရှုကီၢ်သးအတၢ်တီၢ်တြၢ်, ထံကီၢ်အတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်ဒီး ထံကီၢ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် အဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဘၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီးကလုာ်ဒုၣ်တဖၣ် ဒီးထံရှုကီၢ်သးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, ကမျၢၢ် သဘျီကရၢတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်န့ၣ်အသိး အလီၢ်အိၣ်လၢ ပကဘၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ် အခိၣ်အနၢ် တဖၣ် လၢသးအိၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ ထံရှုကီၢ်သးအတၢ်တီၢ်တြၢ်, ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်န့ၣ်လီၤ. ထံဖိကီၢ်ဖိ ကလုာ်ဒုၣ်ခဲလၢာ် ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဟံးသးလၢ မ့ၢ်ပကွဲး ပကညီအတၢ်စံာ်စိၤတဲၤစိၤ, မ့ၢ်ပကွဲးပကီၢ်စၢဖျိၣ် အတၢ်စံာ် စိၤတဲၤစိၤ လၢပကဆိကတီၢ်ကွံာ် ထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတၢ်ဒုးတၢ်ယၤ ဒီးဟ့ၣ်သၢတုၤပဖိပလံၤ, သ့ၣ်ဘီၣ်သးစၢ ပှၤလၢခံ တစိၤတဖၣ် လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်, တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်အတၢ်မ့ၢ်လၢ ဒီဖျိတၢ်ဂုၢ်ကျဲးစးဃုကျဲးလၢ တၢ်ထံၣ်လိာ်စံး ကတီၢ် ထံရှုကီၢ်သးတၢ်ဘၣ်ဂံာ်ဂုၢ်တဖၣ် လၢတၢ်မ့ၢ်တၢ်ခုၣ်အကျဲး လၢတၢ်တီၤတုၤသိးထံသိးအပူၤ ကအိၣ်ထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

တကတီၢ်ဃီ ဒ်တၢ်ကရၢကရိသ့ၣ်ထီၣ် ကညီဒီကလုာ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် အတၢ်မ့ၢ်လၢကွၢ်စိၤလၢအမ့ၢ် တၢ်မၤ လၢပှဲၤ ကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ ထံရှုကီၢ်သးအတၢ်ပညိၣ် တၢ်ဒီသဒါကညီဒီကလုာ်စၢဖျိၣ်ကရၢ ထံရှု ကီၢ်သးအတၢ်အိၣ်ဆၢထၢၣ်ဒီး တၢ်ဒီသဒါပပှၤကလုာ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အဂီၢ်အသိး တၢ်မၤလၢပှဲၤမူဒါအံၤ ကန့ၢ် လၢလၢပှဲၤပှဲၤအဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်ဝဲဒၣ်လၢ ကညီဒီကလုာ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် ခိၣ်န့ၢ်, သိၣ်ဒုမ့ၢ်ခွါခဲလၢာ်တဖၣ် ကဘၣ် ကတဲာ်ကတီၢ်ဂီၤကီၢ်ထီၣ်အသးဒီး သုးပိးလီ, သုးကံာ်စိ, သုးတၢ်သုတၢ်ဘၣ် စဲာ်နီၤ လၢအပတီၢ်ထီၣ်ဘးတဖၣ် လၢအကြးအိၣ်ဒီး သုးမ့ၢ်တဖၣ်အဂီၢ် ကိးဆၢကိးကတီၢ်ဒဲးန့ၣ်လီၤ.

လၢခံကတၢ် ဖဲတၢ်မၤလၢကပီၤက့ၤ ကညီဒီကလုာ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် အမ့ၢ်နံၤအံၤ ခုၣ်အဲၣ်ယုၢ်-ကညီဒီကလုာ် စၢဖျိၣ်ကရၢ ဆၢဂုၤဆၢဝါဘၣ် ပကညီဒီကလုာ်သုးမ့ၢ်ဒိၣ် သုးခိၣ်သုးန့ၢ်, သိၣ်ဒုမ့ၢ်ခွါ ဒီးပပှၤကလုာ်ထံဖိကီၢ်ဖိ ခဲလၢာ် ပကအိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤသးအသိ လၢအမ့ၢ် တၢ်နၢ်ပၢၢ်လိာ်သး, ဂုၢ်ကျဲးစးသကိးဃုဃု ဒီးမၤလၢထီၣ် ပှဲၤထီၣ်က့ၤ ပပှၤကလုာ်အတၢ်မိၣ်န့ၢ်သးလီ လၢအမ့ၢ်ကညီကလုာ်အတၢ်သဘျီ, ကညီကလုာ်အတၢ်အိၣ်စံာ် အိၣ်ကျဲး ဒီးကညီကလုာ်အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် လၢထီၣ်ပှဲၤထီၣ်တစုန့ၣ်တက့ၢ်.
